

Tante Hertha

Nr. 256, 22. årgang, december 2019

Fra Udeholdets indvielse af det bzatte skur ved Herthahus. På trods af maskeringsforbuddet i Danmark har vi af hensyn til PET og FET m.fl. på billedet dækket ansigtet på bz-initiativtageren med en lyserød hue... (Foto: Allan)

Tante Hertha er Hertha Levefællesskabs informationsblad, som udkommer ca. d. 1. i hver måned. Redaktør: Allan Elm. Redaktionsudvalg: Helle Hansen, Per Clauson-Kaas, Ole Wadsholt og Anne-Lene Jappe. Folk, som ikke er bosiddende i Hertha og som ønsker at abonnere, kan henvende sig til redaktøren på tlf. 3840 3402 eller pr. mail. *Referater o.lign. som ønskes bragt, forudsættes af redaktionen at være klare og egnede til offentliggørelse!*

Deadline for stof til bladet er d. 20. i måneden før til: tante@hertha.dk eller i postkassen Landsbyvænget 2A, mærket 'Tante Hertha'. Stof, som kommer efter deadline, kan ikke garanteres bragt!

Tante Herthas mail-adresse: tante@hertha.dk.

KALENDER PÅ HERTHAS HJEMMESIDE www.hertha.dk opdateres løbende.

Hertha er på Facebook (bestyres af Anne-Lene)

Forside: Halloween-monstre på besøg – fremtidens Herthaskuespillere sikret? (Foto: Ole W.)

HerthaKalender

December 2019

Søndag d. 1.	Adventslabyrint	Kl. 16.00	Salen
Mandag d. 2.	Adventsspiral	Kl. 16.00	Salen
Mandag d. 2.	Samtaleforum	Kl. 19.30-21	Cafeen
Tirsdag d. 3.	Sophia-gruppen	Kl. 19.30-21	Pavillonen
Fredag d. 6.	Grødnisseaften	Kl. 17.00	Salen
Tirsdag d. 10.	Landsbymøde	Kl. 19.00-21	Salen
Torsdag d. 12	Paradissspil (fra 3.klasse)	Kl. 19.00	Salen
Fredag d. 13.	Luciafest ved morgensamling i salen	Kl. 8.40	Salen
Søndag d. 15.	Julemarionetteater i forsamlingshuset	Kl. 14.30	Fors.huset
Onsdag d. 18.	Julespil i Skivholme kirke	Kl. 19.00	
Fredag d. 20.	Sidste værkstedsdag		
Lørdag d. 21.	Julespil i Hertha	Kl. 15.00	Salen
Søndag d. 22.	Julespil i Hertha (juleafslutning og -ferie)	Kl. 15.00	Salen
Tirsdag d. 31.	Nytårs aften (tovholder: Anne-Lene)	(se side 6)	

Januar 2020

Torsdag d. 2.	Værkstederne starter
Uge 3	Bofællesskaberne på vinterferie

Køerne i den oversvømmede eng. (Foto: Lars P.)

Indhold i dette nummer:

Rubrikannoncer og aktuelt	s. 4	Lars i Bageriet	s. 13
Felix og kattekillingen	s. 8	Husnavne i Hertha	s. 14
Mit Hertha	s. 9	Set og sket i måneden	s. 15
Helle Jacobsen	s.11	Decembermyt fra Landbruget	s. 16
Præsentation	s. 11	Julespil i Skivholme kirke	s. 17
Set og sket i måneden	s. 12	Referater	s. 19

Gaver og Julegaver

Hjemmestrikkede babyhuer, voksenhuer, sjaler, halstørklæder i uld. Strømper str. 38-42, 80 kr. Andre str. strømper kan bestilles.

Henvendelse til Esther, tlf.: 3696 6644 (fastnet)

FOLKVANG er et forslag til navn på det nye bofællesskab 25-27

FOLKVANG er Freja's gaard.

Freja er en vigtig gudinde i den norrøne mytologi. Hun er frugtbarhedsgudinde...

Måske er hun afløser for Nerthus – og måske bliver hun selv afløst af Jomfru Maria.

Hun deler med Odin. Halvdelen af sjælene kommer op til hendes gård, Folkvang.

De øvrige kommer i Valhalla, som er Odins sted.

Hun tilhører vanernes slægt. En gudeslægt, der har med frugtbarhed, kærlighed og rigdom at gøre.

Efter den store krig mellem aser og vaner blev hun udvekslet som gidsel og kom til at bo hos aserne.

Aserne er den anden gudeslægt, bl.a. Odin, Tor, Balder m.fl.

Begge gudeslægter bor i Asgård.

(Forslagsstilleren har ønsket at være anonym, men er red. bekendt)

Det er de særeste væsener, man finder i Vævestuen

JULEROSENE

-EN FRANSK LEGENDE
MARIONETFORESTILLING

OPFØRES I

HERSKIND FORSAMLINGSKUS

SØNDAG

15/12 14³⁰

BEDST FOR BØRN OVER 3

NB! Det er i Herskind Forsamlingshus :-)

NYTÅRSAFTEN

Tilmelding til Nytårs-Galla

Vi holder nytårsaften i Herthahus og vil rigtig gerne se så mange som muligt til en festlig aften. Vi laver lækker mad og pynter op til fest - for både børn og voksne.

Underholdning og fyrværkeri vil foregå løbende, så alle får lov til at opleve det.

Hele aftenen koster 100,- pr. Voksen (over 16 år) og Børn 50,- (Medbring selv drikkevarer).

Dem der ikke deltager, men holder Nytårsaften derhjemme, er meget velkommen til at komme og skåle med os kl. 24.00

Tilmelding til: anne-lene.jappe@hertha.dk

GRØDNISSENE KOMMER TIL HERTHA

**Efter 5 års succes dukker Grødnisserne op igen: Fredag
d. 6. december kl. 17.00 i Herthahus' sal**

Vi byder på hyggelig atmosfære og stemning.

For 25 kr. får du hjemmelavet grød, smørklat,

Kanel og sukker, ½ nisseøl eller saftvand.

**OBS. Vil du være med, så tilmeld dig mandag d. 2. dec., tirsdag d. 3.
dec. eller onsdag d. 4. dec.** mellem kl. 14.30-17 i Herthahus' foyer.

Vær stille, husk på, du er på besøg.

På bordet ligger en masse "manilla"-kort.

Du skriver dit navn på et af dem, og du har nu tilmeldt dig. Du betaler først fredag ved ankomsten.

Hvis du ønsker **laktosefri** grød, (mælkefri) skriver du LAK ud for dit nav.

Gæster er også velkomne.

Husk at medbringe eget glas og service.

Grødnisserne er: Bente, der pynter borde.

Marcus, som spiller jule- og nissesange.

Tyge, Gitte, Mikkel, Lars-David og Jytte som laver frisk grød.

Kom kl. 16.45.

Grøden laves efter en **gammel dansk nisseopskrift:**

Til 8 personer bruges 2 liter vand, som bringes i kog. Derefter tilføres 2,5 dl. Grødris. Koges i ca. 50-60 min. Efter kogningen røres lidt salt i og ca. ½ liter piskefløde tilsættes. Anbringes i fars/mors dyne, til den skal serveres.

NB: mælk, der koger længe, er svær at fordøje, derfor bruger vi vand + fløde.

På glædeligt gensyn

Bente, Marcus, Tyge, Gitte, Mikkel, Lars-David og Jytte.

NB. Overskuddet doneres til et grønt formål i Hertha.

Felix og kattekillingerne

– en fortælling om en morgentur fredag d. 15. november

Himlen stod i flammer, men efterhånden kom disen og skabte herlige milde pastelfarver på himlen. Felix og jeg gik ned forbi shelterpladsen, forbi mer-gelgraven. Felix var optaget af at snuse i skovbunden. Pludselig hører jeg pivelyde og ud af buskadset kommer 2 små rødlig kattekillinger. Tillidsfulde lader de sig ae. Felix får øje på dem og er meget interesseret. Den ene hvæser lidt og pelsen stritter, den prøver at komme op i et træ. Felix ser forundret på den og leger så lidt med den anden. Kattekillingen, som er på vej op i et træ, kommer forsigtigt ned og nærmer sig Felix og den anden kattekillling. Felix skubber lidt del dem og snuser. Jeg prøver at gå videre med hunden, men det vil den slet ikke – den vil have killingerne med. "Kom så" er det ligesom han siger, og skubber lidt med poten. Jeg prøver at tage killingerne på armen, men det går slet ikke – hunden vil være hos dem, og jeg må slippe dem. Hunden vil ikke med hjem, - jeg kan ikke få ham med – han vil være hos de små killinger, som ikke mere er bange for ham. Heldigvis får jeg hjælp til at holde hunden af 2 venlige mænd, og Jette kommer og ser til killingerne og skaber lidt afstand til Felix. Jeg kikker mig tilbage, og ser Jette gå som en anden "rottefænger" med 2 små røde killinger efter sig.

Enden på historien bliver, at Tune forbarmer sig over killingerne og har taget dem midlertidigt til sig. Snart skal Felix måske besøge dem for dem kunne han da godt lide!

Marianne i nr. 30

Efterskrift: Det viste sig, at kattekillingerne hørte til på Engvej 7 og de er nu kommet hjem.

Mit Hertha

Tirsdag morgen, klokken er lidt i syv. På den oversvømmede eng spejler svanerne sig i morgengryet, mens køer og kvier dukker op på marken rundt i svinget, lige inden vejen stiger det sidste stykke op til Herskind. Jeg har taget turen i godt tre år nu, siden jeg en midsommerdag cyklede herud og spurgte, om der var brug for en hånd med.

Inde i Herthahus siger jeg godmorgen til Anita, altid morgenfrisk med en anmeldelse af nattens søvn og en prognose for dagen. Jeg er imponeret over Anitas evne til nærvær og venlighed trods adskillige bump på vejen gennem livet og nattesøvnen. Sanne sidder i morgenkåbe med sin te, hun vil gerne have målt blodsukker med det samme, og høre, om hun har fået noget at spise i går. Kamille skal have sin morgenkaffe serveret på sengen sammen med en gang røg - sådan kan vi godt lide at starte dagen. Sille skal også drilles lidt, når der er givet morgenkrammer (for sådan hilser Herthas absolut mest velklædte køkken-assistent gerne morgenvagten velkommen). Bernd og jeg fordeler morgenernes opgaver og går i gang. Nogle dage går alt af sig selv; andre dage kan der være mange benspænd i form af de behov, der dukker op, og de løsninger, der ikke kommer af sig selv. Denne morgen er den største udfordring at holde masken, når Mads, den håbløse romantiker, hen over det gluten-, sukker- og mælkefri morgenmåltid fyrer sin top-kompliment af: "Papigujuq, du er smuk - som en flagstang!" Papigujuq, der kender møllen, slår det hen og fordyber sig i stedet i forventningens glæde over skiferien til januar: Det ser ud til, at vi skal have hele to volontører med til Norge i år, og det er dagens gode nyhed. Så dukker Lasse op bag gardinet i undertøj og vinker. Lassefar er blevet gammel og skal have hjælp til påklædning og spising - på de gode dage klarer vi det hele inden morgensamling, hvor Lasse kommer med sin fløjte og bidrager til den gode fælles start på dagen. I dag er det Ole fra Levefællesskabet, der læser ugeverset op, mens Karen, som han er gift med, spiller klaver til sangen 'Jeg vil Male Dagen Blå'. Når beboere fra levefællesskabet deltager i morgensamling, mærkes fra dagens start den særlige sammenhæng, som vores hæmmede levefæller er så heldige - eller betænksomme - at have bosat sig midt i.

Tirsdag har vi ledelsesmøde. Jeg kom lidt hovedkulds ind i ledelsen i juni 18. Efter 20 år som leder havde jeg ellers svoret, at det var slut, og jeg har nydt at lave det faglige arbejde som grundlag for vores forhandlinger med kommunerne. Men som Groucho Marx sagde: "Dette er mine principper! Og hvis De ikke kan lide dem, så har jeg andre." Man viger for kendsgerningerne og bidrager på bedste beskub der, hvor der er brug for det.

Ledelse i HBV er en særlig størrelse. Udøvelse af myndighed er undtagelsen, mens afvejning af opgaver ud fra helheden i dialog med beboere, pårørende, kolleger, bestyrelse og omverden er en løbende proces. I et land, hvor arbejdspladsen er det eneste sted, der ikke er demokratisk, er HBV en vital undtagelse, der i høj grad vægter fælles opmærksomhed på opgaven og hinanden før regler og retningslinjer, der omvendt formuleres sammen i det omfang, vi ikke behøver at opfinde den dybe tallerken, hver gang vi står over for en punktering, et arrangement eller en sundhedsopgave. Lige nu er vi med i et forskningsprojekt, der undersøger kvaliteten af indflydelse på arbejdspladsen. Det bliver spændende at høre om deres resultater. Mere jordnært har vi emner som beboernes trivsel, kursusansøgninger fra kolleger, dagsorden til torsdagens medarbejdermøde,

ny håndtering af beboernes penge og ønsker til genhusning under renovering af Herthahus på dagsordenen. Det formelle og det uformelle væver sig ind og ud af hinanden i en konstant bevægelse – heldigvis er det sådan, at beslutninger skrives med fed skrift i referatet. Det er godt med nogle håndfaste afslutninger ind i mellem.

Kamille kommer og spørger, om jeg vil med til frokost i Herthahus, og det vil jeg rigtig gerne. Vores beboeres gavmildhed og imødekommenhed er en kilde til daglig glæde – man kan ikke få bedre arbejdsvilkår end her, når der både krammes, grines, drilles, sørges, trøstes og festes i de mængder som på Hertha. I hverdagen, vel at mærke.

Tilbage i pavillonen må jeg i gang med at forberede Socialtilsynets årlige besøg. De skal have et hav af informationer inden besøget, det bliver til fire siders oplysnings-skema og en masse bilag: økonomi, medarbejderoversigter, beboeroversigter, politikker, beretninger... HBV har en enormt velfungerende administration, der har alle informationer klar, så opgaven er overskuelig. Jeg skal også minde mig selv om, at alle disse regler og tilsyn måske kan ses som udtryk for mistillid og unødvendigt bureaukratisk bøvl – men uden den lovgivning, der ligger til grund, ville mange af vores hæmmede levetæller stadig gå for lud og koldt vand på én af de gamle mammut-institutioner, der eksisterede helt frem til åndssvageforsorgens nedlæggelse i 1980.

Socialtilsynet synes i øvrigt, at vi gør det rigtig godt. I år kan de især godt lide at høre om vores forhold til beboernes selvbestemmelses-ret. Emnet har politisk og kulturelt fået øget fokus de sidste 40 år, og i Steiner-pædagogikken er netop menneskets frie valg helt centralt.

HBV har et budget på 22 millioner årligt, hvor den største udgift er løn til de knap 50 kolleger, der kommer i alt fra 8-37 timer om ugen. 14 kolleger bor på Hertha, resten, som jeg, kommer udefra. Vores eneste opgave er at sørge for, at de udviklingshæmmede levetæller i henholdsvis bofællesskaberne og egen bolig har det godt, hjemme og på arbejde. Hjemme er i dette tilfælde så i en landsby, der er bygget op med udgangspunkt i dem. Og i den forbindelse har vi en særlig opgave i HBV i det omfang, Landsbyens beboere gerne vil involvere de hæmmede levetæller i deres hverdag. Ønsket om integration definerer på den måde meget af grundlaget for vores mange beslutninger i medarbejdergruppen, i ledelsen og i bestyrelsen.

Dagen slutter med et landsbymøde. Churchill sagde, at "Demokrati er kun til at holde ud, når man tænker på alternativet." Og lige nu trækker demokratiske processer veksler. Og sjældent er så mange mødt op til landsbymøde, siges det. Ønsket om at komme videre i teksten på nye måder og på vegne af de gode intentioner er til at mærke, også for en ny i branchen. Mange arbejder med at kanalisere al den vildtvoksende energi og ønske-lighed ind i nogle kanaler, hvor de kan vokse sig frugtbare i et fællesskab, der er stort og komplekst. Her, som i HBV, arbejdes der med at finde en passende balance mellem det formelle og det uformelle, de gode kræfter i den rette struktur. Jeg håber, at det hele ender med nogle gode legeaftaler og spændende fælles aktiviteter i Landsbyen for Anita, Kamille, Lasse, Mads, Sille, Papigujuk og alle de andre helt særligt begavede levetæller, mine sande arbejdsgivere.

Rasmus

(Beboernes navne er ændret)

Helle Jakobsen

Torsdag d.14/11 sov Helle Jakobsen stille ind på Gudenåens Hospice.

Helle blev ansat, da Nerthus blev bygget, og har været i forskellige funktioner gennem årene. Hun mødte os altid med varme, smil og overskud, hvad enten det var beboere, pårørende, medarbejdere eller besøgende.

Helle engagerede sig både i Bofællesskaberne men også i Levefællesskabet og mødte ofte op til arrangementer og årstidsfester. Hendes nærvær i mødet og ro i øjeblikket gav en stemning i huset, vi vil savne.

I starten af året blev hun syg og ved påsketid blev hun sygemeldt, men hun bevarede optimismen og lysten til at leve, til at færdiggøre sin uddannelse som Eurymist men også med et stort ønske om at opleve at blive farmor. Ingen af delene nåede hun desværre, men hun vidste der var en mening med livet og glædede sig over at hun fik sendt begge sine sønner trygt ind i voksenlivet og ud i verden.

Helle var ved bevidsthed og klar til det sidste, uden smerter og med smil og ro i øjnene forlod hun denne verden med sin yngste søn Simon, sin søster Rie og drengenes far Leif ved sin side.

Resten af familien trådte til senere og Helle blev kørt til sit hjem i Skanderborg hvor familie og venner samledes om hende dagene efter.

Fredag holdt vi en mindestund for Helle i salen hvor vi sendte hende kærlige tanker med på den sidste rejse.

Helle bisættes fra Skanderborg Slotskirke onsdag d.20/11 kl.11.00

På vegne af HBV

Venlig hilsen

Anne-Lene Jappe

Kære Hertha

Præsentation

Vi er en lille familie på fire og vi flytter ind i huset på Demetervænget 1 som vi overtager fra Johnny og Tina d. 1 januar. Vi glæder os meget, ja vi er faktisk super spændte på alt det nye, der skal ske i starten af år 2020.

Efter 5 skønne år i København er det tid til at vende næsen mod det jyske, hvor vi oprindeligt er fra og hvor vores forældre/bedsteforældre bor. Vi har længe ledt efter et godt sted for vores lille familie, som er vokset lidt de seneste år, og vi tror at have fundet det i Hertha.

Vi har været heldige at kunne hilse på nogen af jer allerede på vores tre besøg i Hertha, og vi ser frem til lære jer alle sammen og hele Levefællesskabet bedre at kende. Vi glæder os rigtig meget til at komme på plads i de nye omgivelser og den nye hverdag i Hertha!

Vi ses i det nye år.

De bedste hilsner,

Ejgil, Iben, Anne og Rasmus

Set og sket i måneden

Camilla var en glad dame, da hun fejrede sin 40 års fødselsdag i Skivholme Forsamlingshus d. 23/11. Det var en dejlig fest med levende dansemusik, og alle hendes kontaktpersoner (hun har vist 5-6 af slagsen - nuværende og tidligere) sørgede for, at alt forløb planmæssigt, og at alle de mange talere og sangen kom i den rigtige rækkefølge. (Foto: Helle)

Den store BMS kran løfter bygningselmen-
ter ned til kælderen i det nye byggeri
(Fotos: Allan)

LARS I BAGERIET. NÅR JEG ER I
BAGERIET VEJER JEG AFTIL BRØD.
JEG VEJER AFTIL LYST OG MØRKT GUL
TEN FRIT BRØD TIL FROKOST BRØDHONNINE
SALT BRØD OG TIL MANGE FORSKELLIGE
SLAGS BOLLER. JEG LAVER OGSÅ DE TIL
ØLANDSHVDE, DURUM OG SIGTET. OG
FULDKORNS SPELT JEG HAR ARBEJDET I
BAGERIET 4 DAGE OM UGEN NU KUN TRE.
JEG ELSKER AT VÆRE I BAGERIET MEN
JEG KAN OGSÅ GODT LIDE KØKKENARBEJDE
JEG HEDDER LARS MUNKSGAARD JEG BOR I
BURISHUS I 15 ÅR. JEG KOM DEN 1
AUGUST OG HAR SUKKER SYGE OG HAR
INGEN KÆRSTE MERE MEN HAR EN ALLER
BEDSTE VENINDE HUN HEDDER FREJA
FRA STU FRA ÅRHUS. HUN ER HER OM
ONSDAGEN I VÆVESTUEN OG FÅR OGSÅ
BESØG AF DITTE BECH EN GANG I MELLE
JEG KOMMER FRA HERNING AF HVOR MIN
MOR OG FAR BOR. OG JEG HAR EN
STORE SØSTER SOM HEDDER LENE OG
JEG ER ONKEL TIL 3.

Den første halvdel af Lars' indlæg om bageriet har han dikteret i en dansktime. 2. halvdel gik han hjem og skrev 100% selvstændigt, da han syntes der manglede noget.

Helle

Lidt mere om navngivning af huse i Hertha

Helle har i Tante Hertha udtrykt undren over, at den nordiske mytologi er kommet til at danne grundlag for navngivning af bofællesskaber og andre huse i Hertha. **Herthahus** og **Nerthus** kan vel siges at være nærliggende som følge af Levefællesskabets navn **Hertha**.

Burishus, har jeg forstået, er opstået på et halvt mytologisk og halvt lokal-historisk grundlag.

Norrøn er – som Merete Milner har gjort mig opmærksom på forleden – et tillægsord og altså egentlig ikke indlysende som navn. Gyldendals 'Den store danske' taler om norrøn kultur, norrøne sprog og norrøne bosættelser – jeg skal ikke gøre mig klog på emnet i øvrigt.

Navngivningen af det sidste bofællesskab bør ikke ske mere eller mindre tilfældigt ud fra nogle mere eller mindre modeprægede eller nostalgiske følelser. Lad os give os selv den tid, der skal til, for at vælge det helt rigtige navn, som kan forene os i et stort og rungende JA, et navn, som bærer ind i fremtiden.

Jette Boye, Esther Andersen, Jytte Germundsson og jeg har i vores lille studiegruppe senest beskæftiget os med Rudolf Steiners foredragsrække "De enkelte folkesjæles mission" – 11 foredrag holdt i Oslo 7. – 17. juni 1910. Det sidste af foredragene handler for en stor del om den germansk-nordiske mytologi og dens billeder på menneskeheds-udviklingen og menneskelivet.

Vidar – den tavse gud for fremtiden

Fra nævnte Rudolf Steiner-foredrag:

"Den gamle, uklare klarsynskraft, som Odin står for, vil forvirre menneskene, når det ikke lykkes Odin at tilintetgøre Fenrisulven."

*"**Vidar**, som hele tiden har forholdt sig tavs, vil overvinde Fenrisulven. Det siger Ragnarok også ... Den, som erkender Vidar i hans betydning og føler ham i sin sjæl, vil opleve, at i det tyvende århundrede kan evnen til at skue Kristus igen skænkes menneskene. Vidar, som er fælles for os alle i Nord- og Mellemeuropa, vil atter stå for ham. Han blev hemmeligholdt i mysterierne og de hemmelige skoler som **en gud, der først vil få sin opgave i fremtiden... Idet Vidars vidunderlige skikkelse lyser os i møde fra Ragnarok**, ser vi da, at der så at sige stråler os et håb for fremtiden i møde fra den germansk-nordiske mytologi. Idet vi føler os beslægtede netop med Vidarskikkelsen, som vi nu gerne vil fatte i dens dybere væsen, håber vi, at det, der må være grundnerven og den levende essens i al åndsvidenskab, vil kunne komme fra de kræfter, som den germansk-nordiske verdens ærkeengel kan bidrage med til den moderne tids udvikling..."*

Så vidt Rudolf Steiner for 109 år siden. – Det er tankevækkende, når vi nu står foran slutningen på udbygningen af Hertha Levefællesskab. Det kunne være fristende at lade navnet på det sidste store nybyggeri, det sidste bofællesskab, tage udgangspunkt i navnet **Vidar, den tavse gud, der tilintetgør Fenrisulven og peger ind i fremtiden**.

På studiegruppens vegne – Ole W

Gjernspillemandene gav en dejlig koncert i Salen d. 20/11. Og Lars hentede sin fløjte og spillede glad med... (Fotos: Allan)

Gitte og Tune har lagt meget arbejde i at indrette cykelskuret til OVERSKUDSCENTRAL, hvor man kan aflevere noget af det affald, som kan genbruges – efter nærmere anvisninger. (Foto: Allan)

Og så var der jo ostefernisering hos Peter og Anne-Lene. Det blev et tilløbsstykke. Der eksperimenteres videre... (Fotos: Helle)

December-nyt fra landbruget 2019

Af Lars Pedersen

Denne sensommer og efterår har været præget af megen nedbør, og en stor del af engen har stået under vand siden 1. august. Køerne blev flyttet til de højere marker tættere på stalden i den periode, de skulle kælte. Der er kommet 7 tyrekalve og 3 kviekalve, hvoraf den ene var dødfødt. Da kalvene var gamle nok til at følge med deres mor, kom alle dyrene ned i engen igen for at udnytte det sidste græs der. For at køerne kan kælte i august, skal de blive drægtige i oktober-november året før. I år har vi valgt at bruge egen tyr. Det er Trines kalv Thorkil fra sidste år, der er blevet udvalgt til denne opgave. Vi er meget spændte på, hvordan han klarer det. Både om han kan få kalv i køerne, men også om han er til at omgås, når vi skal håndtere ko-flokken. Indtil videre har han opført sig meget eksemplarisk. Han har løbet, eller i hvert fald forsøgt at løbe, de køer, der var i brunst. Det er endnu for tidligt at se, om de er blevet drægtige. Samtidig har han vist sig meget nem at håndtere. Når køerne skal ind og malkes, starter vi med at lokke ham ind i en boks med lidt korn. Denne fremgangsmåde er blevet rutine, og han står som regel og venter på, at der bliver åbnet for boksen. Når vi gør rent og strøer i stalden, går alle dyrene ude på marken. Der er derfor ikke nogen brugere, der opholder sig mellem dyrene, når Thorkil er der. Man kan jo aldrig vide, om han kan finde på at skulle markere sig over for os. Jeg bringer en serie af billeder af ham, så I rigtig kan se, hvor smuk han er :-). Billederne viser også en alternativ måde at jævne jordbunker på.

Trine, som er mor til Thorkil var den sidste rene jerseyko, vi havde tilbage. Hendes yver fungerer ikke længere særlig godt, og vi har derfor valgt at slagte hende. Hun var født den 1/9 2012 og datter af Takka. Hun har fået seks kalve, hvoraf den sidste desværre var dødfødt. Hun er mor til Tanja og TyttebærMaja og mormor til Theodora og Tøsen. Her er et par billeder, der viser hendes kulturelle interesse.

Julespil i Skivholme kirke

*Onsdag d. 18. december kl. 19.00
Opført af Hertha Levefællesskab*

Ved juletid samles vi hvert år om bibelens fortælling om Josef og Maria, der drager til Betlehem for at blive skrevet i mandtal – om Maria, som snart skal føde sit barn, Jesus, men nægtes husly i byen og må føde i stalden mellem okse og æsel – om hyrderne på marken, der af en engel får bud om barnets fødsel og derfor drager til stalden for at finde Guds søn.

Disse begivenheder fortælles, spilles og synges i det julespil, som Hertha opfører. Det består af "Kristi Fødselsspil og Hyrdespil". Spillene har deres rod og oprindelse i de gamle bondesamfund i Ungarn, hvor de i årene 1500-1700 opførtes hvert år.

Når høsten var overstået, samlede en ledende person i et sådant bondesamfund en række unge bønderkarle omkring sig for at danne en skuespil lertrup. De unge mennesker, der jo hvert år havde set spillet, havde ikke svært ved at lære replikkerne. Sværere var det dog – da de udvalgte ikke just var byens bedste børn – at de måtte love, at de i den tid, de øvede og spillede, ikke måtte drikke, skulle holde sig fra værtshusene, opføre sig sømmeligt og være på tilbørlig afstand af pigerne! De måtte ikke synge skæmteviser og skulle i ét og alt lyde den bonde/læremester, der stod for spillet. Overholdtes reglerne ikke, var straffen at betale en bøde til kostumekassen.

Rollerne blev udelukkende spillet af mænd, og som sagt ikke just de mest skikkelige; men som øvningen skred frem, viste det sig, at spillene havde en særdeles gavnlig indflydelse ikke mindst på de urolige gemytter.

Når spillet så var færdigøvet, vandrede hele skuespilgruppen i december fra by til by. På kroen, hvor der forinden var gjort plads, bankede de på døren, trådte ind i det tætpakkede lokale for så at fremføre deres spil for byens folk.

Med en blanding af højtid og "falde-på-halen-komedie" blev der, som spillet skred frem, skabt en stemning af andagt og glæde blandet med en god portion folkelig humor.

Vi spiller disse spil så vidt muligt hvert år. Nu bruger vi selvfølgelig mænd og kvinder i rollerne. Vi forsøger ikke en masse for at være med, og der er ingen bødekasse.

Selvom det er det samme spil hvert år, forsøger vi at bringe noget af den oprindelige, enfoldige og folkelige varme ind i spillet, således at tilskuerne – sammen med den enkle scenografi – får noget, de kan glæde sig over resten af året.

Kedeligt bliver det ikke. Så når det nu for 8. år i træk banker på døren til den fyldte kirke i Skivholme, er det med en varm forventning fra publikum, at skuespillerne bliver mødt.

(498) Referat af Fællesledelsesmøde d. 23-10-19

Til stede: Anne-Lene, Camilla, Carsten, Freja, Hanne, John, Jonathan og Tommy (referent). Afbud: Merete og Marianne. Gæster: Tove V (Sekretariatet)

1. Tove V (fra Landsbymødets Sekretariat) foreslår, at der på Landsbymødet fremlægges et hændelsesforløb over den seneste proces omkring udvidelsen af Herthahus. Fællesledelsen inviterer Fondens bestyrelse, Sekretariatet, HBVs ledelse og tidligere mandatgruppe til møde d. 7. november for - dels at lave en fælles beskrivelse af hændelsesforløbet - dels at starte et udviklingsarbejde til styrkelse af samarbejdet mellem de ledende organer i Hertha. Begge dele skal herefter viderebringes til Landsbymødet.
2. Der har netop været et stormøde for alle ledende organer for opstart af ny proces for ombygningen af Herthahus. Der kommer et særskilt referat af dette møde. Fællesledelsen godkender nyt mandat af 22-9-19 for den arbejdsgruppe, der skal lave et skitseprojekt for ombygningen af Herthahus.
3. Landsbymødet d. 8. oktober var godt. Langt flere unge end normalt var med (de var vist blevet hvasket i ørene). På mødet var bl.a. gruppesnak om engagementet i Landsbymøderne - og en holdning om, at Landsbymødet skal indrettes, så folk får lyst til at deltage, kom frem.
4. Fællesledelsen bevilger yderligere 2.000 oven i bevilgede 1.000 til beholdere for genbrug opstillet i cykelskuret. Gitte og Tune udfører arbejdet med etablering af genbrugsstationen.
5. Den negative rente på Fælleskassens indestående i Merkur stiger nu fra 0,5 % til 0,75 %. FL beslutter at lade dem stå til negativ rente i stedet for at investere dem, for vi skal bruge de fleste i løbet af nogle måneder til tilbygningen på Fælleshusets vestside.
6. Orientering fra HBV. Heino er indlagt med vand i lungerne. Den Lille Enhed i Herthahus er indviet for nylig. Heino, Freja og Malene bor her, og Anina er tilknyttet.
7. Camilla trækker sig fra Fællesledelsen ved nytårstid - hun har for meget at lave - øv, øv.
8. Jonathan går i gang med flytning/fjernelse af papcontaineren.

(114) Referat af bestyrelsesmøde i Landsbyfonden d. 30-10-19

Til stede: Grethe Harrebye (GH), Jens-Otto Andersen (JOA), Rasmus Aagaard (RA), Sibylla Hofstetter (SH) og Tommy Schou Pedersen (TSP, referent) Afbud: Kennert Nielsen (KN)

- 1) Dagsorden godkendt og mødereferat 110, 111 og 113 underskrevet.
- 2) Aktuelle sager til drøftelse / beslutning
 - a) Der er problemer med overfladevand ved kraftig regn på Demetervænget. Fonden tager ansvar for at få løst problemet. Der afsættes op til 15.000 kr. til en løsning, som findes i samråd med fagmand.
 - 3) Tilbagevendende temaarbejde (f.eks. økonomi, budget, udbygningsplaner, strategi)
 - a) Personersag - lukket punkt
 - b) Byggeriet af nyt bofællesskab på 25-27 går rigtig godt overordnet set. Der er god stemning på byggepladsen, men udfordringer med de store regnmængder - især ifm. kælderarbejdet. Badekabinerne er kommet, og lukning af sydfløjen begynder. Bestyrelsen foreslår, at interesserede inviteres til - under rejsegildet - at komme med deres forslag til navn for huset.
 - c) Kommunen afviste det indsendte forslag for ombygning af Herthahus, det gamle bofællesskab. En proces for udarbejdelse af nyt forslag blev sat i gang på et stormøde, hvor alle ledende organer i Hertha var inviteret. Et godt møde, som formulerede et mandat for arbejdsgruppen, som har deltagelse fra alle organer.

Bestyrelsen godkender mandatet af 25-10-19, og GH bliver Fondens repræsentant i gruppen.
 - d) Indledende overvejelser om bestyrelsens sammensætning. To medarbejdere fra HBV sidder i bestyrelsen, to kommer udefra, mens der ikke er nogen fra resten af Levefællesskabet. Vi vender tilbage til emnet ved lejlighed.

Bestyrelsens medlemmer er valgt således: Landsbymødet vælger to, Hertha Støtteforening vælger to, Antroposofisk Selskab udpeger en, og så har kommunen tilbud om en plads.
 - e) GH fremviste en foreløbig gruppering af forretningsførerens arbejdsopgaver. FU arbejder videre med at fordele dem i kerneopgaver, opgaver der kan udliciteres, og hvilke der må føres tilbage på andre hænder. FU indhenter tilbud på administration af udlejningsdelen. Desuden skal FU lave en plan for overgang til "gammel ordening" for istandsættelsespolitik for lejeboliger.
 - f) Det aftales af sløjfe en servitut mod videresalg af grunde på Demetervænget, for alle grundene er nu bebyggede, og servituten forhindrer åbenbart videresalg af ejendomme på Demetervænget.

Kommende bestyrelsesmøder: onsdag d. 27. november kl. 15, onsdag d. 18. december kl. 15

(499) Referat af Fællesledelsesmøde d. 6-11-19

Til stede: Camilla, Carsten, Freja, Hanne, John, Jonathan, Mathias, Merete og Tommy (referent). Afbud: Marianne.

1. Velkommen til Mathias Heuberger, som afløser Anne-Lene som HBVs repræsentant i FL.
2. Jette sidder i Ventelistegruppen som FLs repræsentant. Hun gør det godt, men trækker sig gerne, hvis en anden vil overtage. Hun præsenterede en konkret dispensationsansøgning, som FL forholder sig til på næste møde.
3. FL bevilger ansøgte 1.000 kr. af Fælleskassen til Mathieu's tur til fællesskabet SEKEM i Egypten og deltagelse i Social Initiative Forum (SIF) organiseret af Goetheanum samme sted.
4. Eja inviterer FL til organisationsarbejde omkring FLs vedtægter. Det tager vi glade imod, men det må vente lidt.
5. Forberedelse af mødet med Fondens bestyrelse, Sekretariatet, HBVs ledelse og tidligere mandatgruppe, der er inviteret med følgende:
Formålet med mødet er i fællesskab at skabe et overblik over hændelsesforløbet for det hidtidige arbejde med ombygningen af Herthahus. Fællesledelsen ønsker, at vi sammen kigger på hændelsesforløbet, for at vi på Landsbymødet den 11/11 kan: 1) Optegne en fælles fortælling om hændelsesforløbet for Levefællesskabet, så de konkrete handlinger i forløbet står klart frem. Vi ønsker at finde fælles fodslag med jer omkring denne fortælling. 2) Fremlægge skitsen til et udviklingsarbejde som generelt styrker samarbejdet mellem de ledende organer i Hertha, således at både processer og resultater virker integrerende/ samlende for Hertha.
Camilla bliver aftenens ordstyrer sammen med Tove, hvis hun vil, og Freja tager referat.
6. Der foreligger nu tegninger over staldprojektet. Næste skridt er at spørge landinspektøren, om byggeriet holder sig inden for området for landbrugsbygninger.
7. Freja og Maja vil gerne lave en carport. FL vil gerne se deres carport sammen med naboens kommende carport, så man tilser en vis samklang. Vi inviterer begge parter til næste møde.

Referat Landsbymøde d. 11 november 2019

Stort fremmøde (ca. 45). Ordstyrer: Tove V. Referent: Freja

Tove: Kære alle sammen hjertelig velkommen til landsbymøde, det er længe siden vi har været så mange. Jeg foreslår en hurtig navnerunde. Alle siger, hvad de hedder og om de bor og/eller arbejder her. *Hurtig navnerunde.* Der blev derefter sunget "With a little help from my friends"

1) Fællesledelsen (FL) præsenterer hændelsesforløbet omkring ombygningen af Herthahus

Camilla E (FL): Præsentation af punktet. I FL har vi brugt meget tid og omtanke og kræfter på at ride på bølgerne i Hertha for øjeblikket. For at finde ud af, hvordan vi i FL skal handle, når der bliver knyttet store følelser til processer, men også for, at vi som FL tager os af den gode stemning i Hertha, noget der optager os meget, og vi har reflekteret over, hvordan vi kan være sammen, også når bølgerne går højt. Nogle har følt sig presset, forskert behandlet, Tommy har besluttet at sige sin stilling op i den her proces omkring udbygningen af Herthahus. Der er en masse følelser ude på vænget og i vore hjerter, og hvordan kan vi finde igennem det, uden at vi sårer hinanden yderligere og skaber problemer for os selv fremadrettet. Vi har derfor besluttet, at vi sammen kigger på hændelsesforløbet. Det er en svær øvelse, for det er forbundet med følelser, men vi er gået til det med bestræbelse på at indføre på tidslinjen faktuelle forhold, der var med til, at processen kom et skridt videre. Det har vi mødtes med de respektive organer omkring samt byggemandatgruppen. Vi har sammen plottet nogle begivenheder ned, så vi er fælles om en historie. Vi starter med at kigge på skelettet, og så kan vi tage det med hjem, og så kan vi til det kommende LM (d. 10/12 red.) tage op, hvad der er vigtigt at få drøftet på LM, når vi ser på hændelsesforløbet. De skal komme skriftligt, så FL kan strukturere processen, så vi undgår at såre hinanden yderligere. Vi vil i FL vurdere, hvordan det, man henvender sig med, kan drøftes.

Vi sætter os i grupper og drøfter, hvad vi kan gøre, så vi har nogle gode og nærende, beslutningsprocesser i Hertha. Er der nogle ting, vi kan gøre anderledes, så vores beslutningsprocesser bliver livgivende at være med i? Der er behov for, at det er sjovt og ikke ekskluderende at være med i de her beslutningsprocesser.

Camilla præsenterede herefter tidslinjen, som starter der, hvor HBV for anden gang giver sig i kast med at lave en skitse til ombygningen i Herthahus. Det er vigtigt at fremhæve, at her har processen altså allerede været i gang og brugt kræfter, som så af praktiske årsager blev forkastet. Starten af tidslinjen er 4. juni 2018. Fonden beder her HBV om at nedsætte en mandatarbejdsgruppe, der skal arbejde med at udvikle skitsen. Slut 2018: Andet forslag forkastes, start '19 igangsættes en 3. runde, hvor HBV for 3. gang bliver bedt om at lave et nyt forslag. Det skal være i stueplan, og man skal holde sig inden for den eksisterende bygningskrop, knopskydninger er tilladte. April '19 opstår den idé, at salen skal udvides med et køkken, og levedefællesskabet skal tage stilling til, om de vil være med. Beslutningen bliver truffet under tidspres, da der er en fondsansøgning, der skal laves færdig. I start aug. '19 kommer der så afslag fra Velux-fonden. Der arbejdes videre med

ideen, men tidspresset er der ikke længere. Herefter indleverer mandatgruppen forslag til fonden. Fonden sender projektet til Martin for at få det prissat, firmaet melder tilbage, at projektet ikke er detaljeret nok, der skal laves statik og energiramme for at kunne prissætte det, projektet drøftes ved fondsbestyrelsesmøde, hvor man drøfter, om projektet egentlig ikke overskrider skel for meget, sendes til landinspektør efter mødet, landinspektøren laver situationsplan, der viser, at skel overskrides med 4 m, der opstår herefter tanker om, at alternativer kan blive nødvendige (10/9), det er noget Tommy bliver opmærksom på, og Per er inde over en snak om det, - hvad kan vi gøre, hvis vi hurtigt skal løse det, herefter kommer det på FL-møde – med situationsplan, drøftelsen på FL er, at vi har et projekt, som muligvis ikke kan blive godkendt af kommunen, og det som FL udtrykker er, at FL ser positivt på, at man tænker i, hvad der kunne være af alternative muligheder, 13/9 mødes Tommy og Mathias H (fra bygge-mandatgruppen) omkring de alternative forslag, - bla. Tommys forslag, der vil betyde flytning af bygningskroppen, Tommy sender forskellige forslag ud til FL, d. 18/9 kommer referatet fra FL-møde ud, det kommer som en overraskelse for mandatgruppen, da projektet endnu ikke er blevet behandlet på et ordinært fondsbestyrelsesmøde, så det virker forvirrende, som jeg forstår det – for mandatgruppen. 19/9 fondens bestyrelse bliver forelagt mandatgruppens projekt og beslutter at gå videre med det. Det som også drøftes er, at en eventuel udsættelse pga. FL beslutning muligvis vil have økonomiske konsekvenser. D 25/9 bliver mandatgruppens projekt godkendt på FL-møde. Mandatgruppen er på besøg og medlemmer af fondens bestyrelse. FL får at vide, at hvis ikke projektet bliver godkendt, så man kan følge tidsplanen, så vil det få økonomiske konsekvenser. FL godkender mandatgruppens projekt. D. 26/9 siger Tommy sin stilling som forretningsfører for fonden op. 10/10 laver fondens bestyrelse en henvendelse til kommunen, og kommunen meddeler, at skel-overskridelsen kræver en dispensation, som vi sandsynligvis ikke får. FL får ikke meddelelsen fra kommunen at vide. 14/10 sender Tommy en mail ud om, hvorfor han har sagt op, samme dag skriver fondsbestyrelsen sin meddelelse ud om Tommys opsigelse. FL sender referat med kommentar til processen ud samme dag. 22/10 afholdes stormøde om næste vej frem i projekteringsprocessen samtidig med, at det offentliggøres, at der er ændrede økonomiske forudsætninger, så der ikke er det økonomiske pres, man ellers havde troet og meldt ud, 23/10 forældre-uro i HBV pga. mails.

2) Gruppensnak om mulige fremtidige initiativer

Der blev dannet grupper, hvor man talte om, hvad der kunne være med til at understøtte, at den gode stemning og det gode samarbejde bliver kendetegnede for store beslutningsprocesser i Hertha. Der blev efterfølgende refereret forslag fra både de grupper og individer. Camilla indledte med at sige: Vi vil i FL gå videre med de ideer, der er opstået og i samarbejde med de andre organer finde ud af, hvordan (*gruppernes svar udeladt af pladshensyn (Red.)*)

3) Eventuelt

Lars P præsenterede modeller fra det nye staldbyggeri. Tegninger til stalden bliver hængt op nede i staldens pauserum. Modellen er i pavillonen.

Tune: Gitte og jeg har indrettet det nye affaldssorteringsrum.

Anette: Tina i Herkind har et udhus, hvor hun gerne vil leje ud eller anvende som kreativt værksted, maling, ler, syning, broderi. Er der nogen her som er interesserede? Birthe: Workshop om empatisk fødevarerest

Søren: Gjern spillemænd i Salen på onsdag næste uge! Takker for et godt møde. (*Pkt. 3 er let forkortet af pladshensyn (Red.)*)

Vrøvlevers på rim:

Kaninen går og prutter
og hesten går og strutter
Hunden går og hopper
for den har mange lopper
Grævlingen spiser grankogler
og uglen spiser knogler
Bæveren spiser kvistene
og musen kommer listende
Frøen sidder nu og kvækker
og hele skoven vækker

Rina, Sara H, Freia
Skriveværkstedet

CITAT:

"Det, du modtager af antroposofien og ikke gør til dit eget, er sekterisme"

(Citat indsendt af Helle, hørt og efter hukommelsen fra Ellen Thuesen, som har det fra Jørgen Schmidt)

Juletid

Stille i mit sind	klejner og en pebernød
Lucia bærer lyset ind	Julemad og juleand
Barn Jesus i en krybbe lå	nissebørn og julemand
blandt halm, hø og strå	Julekane, julestjerne
Frost og sne, ja det er glat	lyser i det fjerne
i denne stille Julenat	Juletræ og julebag
Julegaver, risengrød	Se! det lysner dag for dag

Sara H, Freia og Rina, Skriveværkstedet